

Til Folketingets Præsidium

Udvalget for Videnskab og Teknologi
(2. samling)
UVT alm. del - Bilag 73
Offentligt

D. 4. maj 2005

Videnskabsudvalgets studietur til Bruxelles

Hermed vedlægges til orientering referatet af studietur til Bruxelles den 7. – 8. april 2005, som blev godkendt på Udvalg for Videnskab og Teknologis møde den 20. april 2005.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, which appears to read "Lis Grønnegård Rasmussen". The signature is written in a cursive, flowing style.

Lis Grønnegård Rasmussen
sekretariatschef

rek

Videnskabsudvalgets studietur til Bruxelles den 7. – 8. april 2005: EU's 7. rammeprogram inden for forskning.

Deltagere: Hanne Severinsen, Lene Jensen, Per Ørum Jørgensen, Jakob Axel Nielsen, Morten Østergaard, Torsten Schack Pedersen. Fra udvalgssekretariatet Per Movritsen og Lis Grønnegård Rasmussen (referent)

Kommissionen vedtog den 6. 4. 05 sit forslag til nyt rammeprogram (Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om Det Europæiske Fællesskabs syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration 2007-2013). Medlemmer fra Udvalget for Videnskab og Teknologi rejste i den forbindelse til Bruxelles for nærmere at drøfte forslaget med følgende:

- Danske medlemmer af Europa-Parlamentet – Britta Thomsen (S) næstformand i EP's forskningsudvalg. Et yderligere medlem af udvalget, Reino Paasilinna (fra Finland), var ligeledes til stede.
- Ambassadør Jeppe Tranholm-Mikkelsen og forskningsattaché Kenneth Glarbo Andersen.
- Embedsmænd fra EP's forskningsudvalgs-sekretariat med ansvar for det 7. rammeprogram.
- Generaldirektør for Kommissionens DG forskning Achilleas Mitsos.
- Repræsentanter fra de danske regionale kontorer i Bruxelles.
- Direktør for EP's direktorat for forbindelser med de nationale parlamenter Bo Manderup Jensen

Programmet findes under Udvalget for Videnskab og Teknologi alm. del – bilag 42.

Forslag til 7. rammeprogram:

Kommissionens forslag til 7. rammeprogram fordobler midlerne fra 6. rammeprogram, således at der foreslås at anvende 70 milliarder euro – omkring 550 mia. kr. over den 7-årige periode.

Forslaget skal ses i forlængelse af Barcelona-mødet i marts 2002, hvor Det Europæiske Råd satte sig som mål at hæve forskningsindsatsen til 3 % af EU's BNP, hvoraf to tredjedele skulle komme fra private investeringer, Lissabon-strategien, som er EU's program for, hvordan økonomisk vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse skal forliges med social og miljømæssig bæredygtighed samt erkendelse af, at EU-landene sakker agter ud i forskningssammenhæng i forhold til Japan og USA med undtagelse af lande som Sverige, Finland og Danmark! (Se vedhæftede tabel over de enkelte landes forskningsudgifter i forhold til BNP.)

I udkast til 7. rammeprogram ses tydelige danske fingeraftryk: Fordobling af midlerne, mere synergi, mere konkurrence i forsknings- og uddannelsespolitik samt endelig etablering af et nyt forskningsråd, der fordeler midler til egentlig grundforskning inspireret af den danske forskningsrådsmodel.

Generaldirektør for Kommissionens DG forskning Achilleas Mitsos forklarede, at det 7. rammeprogram bygger videre på de tidligere rammeprogrammer samtidig med, at det tilfører noget nyt. Tilgangen – approachen – er ændret og generaldirektøren nævnte 4 nye store ting:

- Industrien inddrages i højere grad, og der lægges op til nye partnerskaber mellem den offentlige og private sektor.
- Etablering af et forskningsråd med en uafhængig struktur der støtter grundforskningen, eller "excellence" forskning eller "fremragende" forskning, som det også kaldes.
- Udbygning af en forskningsstruktur i Europa: Hvad er godt for forskningen i Europa?!
- Forenkling – i forsøget på at afbureaukratisere de formelle procedurer, må Kommissionen være indstillet på at løbe en højere risiko.

Generaldirektøren var meget optaget af forslaget om det nye forskningsråd. Han mente, at mindst 1,5 mia. euro årligt skulle tilføres forskningsrådet. Udpegning af medlemmer til forskningsrådet var en meget stor udfordring, som i teorien lød let, men som i praksis var yderst vanskelig. Rådet skal måske have 20 medlemmer, som skal være uafhængige af den enkelte landes interesser. Det skal altså ikke være landene, der udpeger medlemmerne efter Kommissionens opfattelse. Måske skal der etableres en identifikations-komité, der fastsætter udvælgelseskriterierne for medlemmer af forskningsrådet. Armslængde-princippet skal gælde for rådets arbejde ikke bare i forhold til Kommissionen, men også i forhold til de nationale politikere.

Hvis ikke det fulde budget for det 7. rammeprogram godkendes af Rådet, skal der efter Kommissionens opfattelse ikke spares gennem grønthøstermetoden. I stedet må prioriterede temaer udgå. Færre penge betyder efter generaldirektørens opfattelse, at nye forslag må bortfalde, da det i praksis er svært at skære i de eksisterende.

Forslaget var netop vedtaget i Kommissionen, så det var vanskeligt at få faglige og/eller politiske kommentarer fra embedsmænd eller medlemmer i Europaparlamentets forskningsudvalg, som først skulle indlede drøftelserne den efterfølgende uge. Der kunne dog spores en vis tvivl – også fra den danske ambassadør – om, hvorvidt en fordobling af rammeprogrammets budget bliver vedtaget. For Danmark er forskningsrammeprogrammerne en succes målt på, at vi modtager flere forskningsmidler end vi bidrager med, oplyste ambassadøren. Britta Thomsen vurderede, at de store bidragsydere som Frankrig og Tyskland vil blokere for fremskridt.

I dag går 4½ % af EU's budget til forskning. En fordobling til 9 % ville efter Britta Thomsens opfattelse kun kunne tages fra strukturfondens midler, idet hun ikke vurderede, at der er politisk vilje til at skære i landsbrugsstøtten, som beløber sig til 42% af EU-budgettet. Britta Thomsen var i øvrigt imponeret over den udbredte gennemsigtighed og åbenhed, som fandtes i EU-systemet, hvor alle f.eks. kan tage ordet ved høringer m.v.

Ambassadøren bemærkede, at det 7. rammeprogram skal ses i sammenhæng med et nyt tiltag inden for innovation og konkurrence. Ambassaden havde endnu ikke haft mulighed for at sætte sig ind i det nye konkurrenceprogram, men forlydender siger, at det tilsyneladende er lykket at skabe klare rammer til det 7. rammeprogram. Forskerne skulle efter sigende være tilfredse.

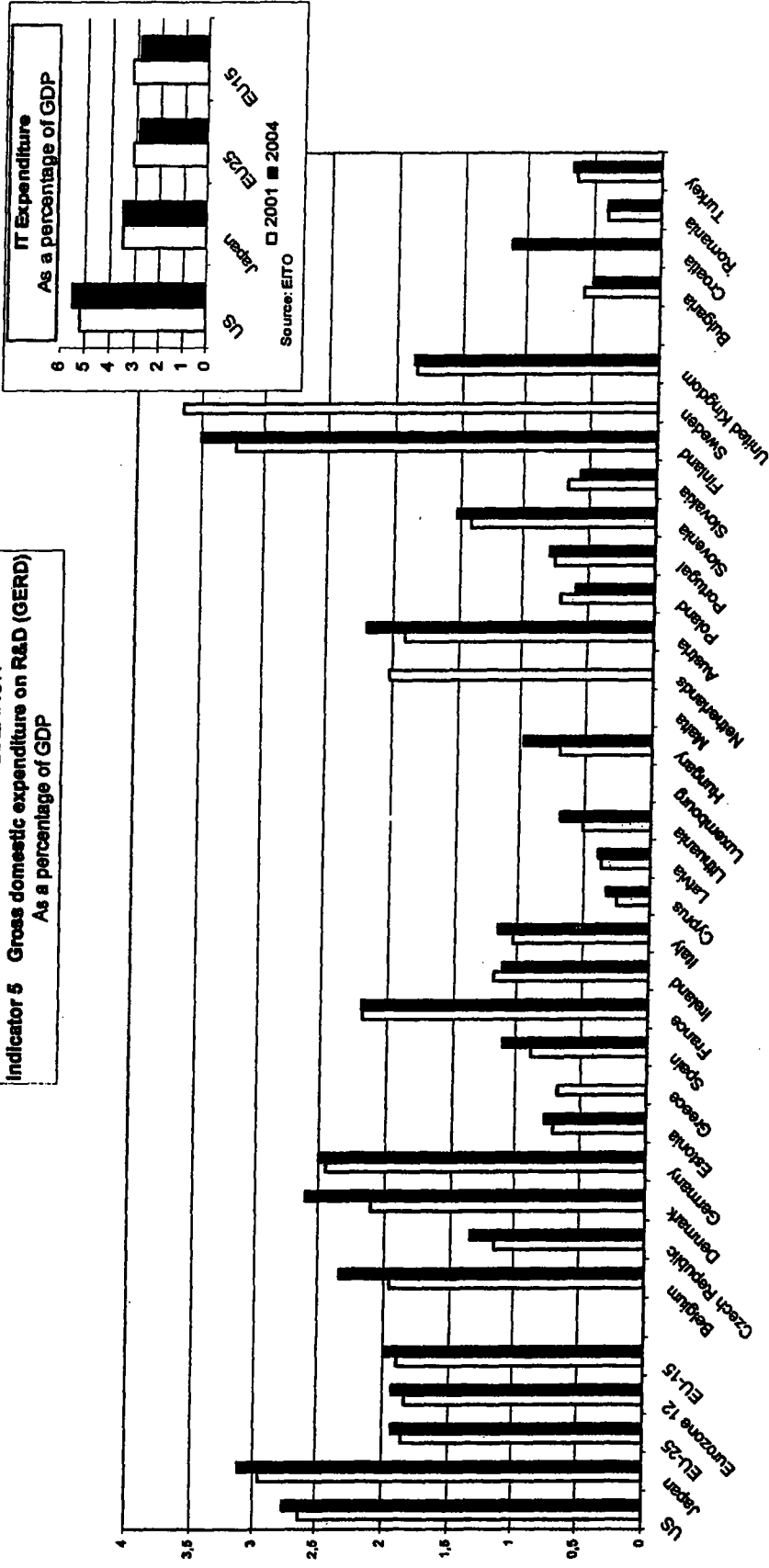
Efter at udvalget var blevet præsenteret for Kommissionens nye forslag til 7. rammeprogram fra forskellig hold, mødtes udvalget med repræsentanter fra danske regionale kontorer i Bruxelles. Disse kan siges at repræsentere brugerne – danske virksomheder og universiteter – de bistår brugerne i ansøgningsfasen m.v. Udvalget blev præsenteret for en lang række erfaringer fra eksisterende og forhenværende rammeprogrammer ligesom de regionale repræsentanter vurderede intensionerne i det nye forslag. Bl.a. nævntes:

- Forslaget til 7. rammeprogramms nye udspil om forenkling eller simplificering er lang fra nyt. Det skulle Kommissionen have sagt siden det 4. rammeprogram. Realiteten er, at EU opbygger meget bureaukratiske og tunge forretnings- og kontrolprocedure i forsøg på at forhindre svindel. Århus havde 2 eksempler på virksomheder, der risikerer at skulle tilbagebetale penge, idet de havde ændret fokus efter aftale med en faglig sagsbehandler, som efterfølgende ikke blev godkendt af den finansielle kontroller. Efter Santer-skandalen er der meget lidt risikovillighed i Kommissionen og dens styringsinstrumenter.
- Det blev foreslået at genindføre udviklingsfonden, som hjalp med projektansøgninger.
- Der var generelt større tilfredshed med det 5. rammeprogram end det nuværende 6. rammeprogram. I al fald var det lettere for de små og mellemstore virksomheder at deltage under det 5. rammeprogram. "Take-up og best practice" som blev afskaffet med det 6. program blev foreslået genindført. Det blev fremført, at Danmark "blev taget ved næsen" af de store lande med det 6. rammeprogram. Det 6. rammeprogram er målrettet universiteterne og de store virksomheder, blev det fremført.

Udvalgets medlemmer fik en drøftelse med Bo Manderup Jensen om muligheder for erfaringsudveksling mellem nationale parlamentsmedlemmer. BMJ nævnte bl.a. IPEC en webside for de 25 parlamenter, som snart introduceres, og hvor man får mulighed for at følge de enkelte parlaments stillingtagen til de enkelte forslag i de forskellige faser i processen. I hele EU er der ifølge BMJ en tendens til en øget inddragelse af fagudvalgenes behandling af EU-sager.

Fra bilag til Kommissionens syttee rapport
 found - for DER 22.-23. marts 05 (dok. nr. 6038/05)

INNOVATION AND RESEARCH
 Indicator 5 Gross domestic expenditure on R&D (GERD)
 As a percentage of GDP

Source: Eurostat, OECD
 Notes:
 US: excludes most or all capital expenditure. Provisional for 2003
 EU25, Eurozone12, EU15: Eurostat estimates
 Belgium, Denmark, Ireland, Cyprus, Lithuania, Portugal, Finland: provisional for 2003
 Germany, Slovenia: estimates for 2003
 Estonia: break in series, provisional for 2003
 Hungary: includes some expenditure devoted to non-R&D activities for 2003
 Croatia: provisional for 2002
 Luxembourg: figure for 2000: 1,71